

Sygn. akt III CZP 102/07

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

Protokolant Bożena Nowicka

w sprawie z powództwa W.G.

przeciwko J.G.

o rozwód,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 29 listopada 2007 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego

przez Sąd Apelacyjny

postanowieniem z dnia 25 lipca 2007 r., sygn. akt [...],

„Czy apelacja od wyroku rozwodowego kwestionująca winę oraz obowiązek płacenia alimentów na rzecz drugiego małżonka podlega opłacie stałej, czy też sumie opłat stałej i stosunkowej, zgodnie z dyspozycją art. 26 ust. 1 pkt 1 i 26 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz.U. Nr 167 poz. 1398 ze zm.?”

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało w sprawie o rozwód, w której powód zaskarżył apelacją wyrok sądu pierwszej instancji w zakresie rozstrzygającym o winie za rozkład pożycia oraz alimentach zasądzonych od niego na rzecz pozwanej.

Sąd Apelacyjny, badając dopuszczalność apelacji wniesionej przez profesjonalnego pełnomocnika, od której uiszczona została opłata stała zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398, ze zm. - dalej uksc) powziął wątpliwość, czy od apelacji takiej pobiera się oprócz opłaty stałej od rozwodu opłatę stosunkową od roszczenia alimentacyjnego.

Istota przedstawionej wątpliwości, jak wynika z uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego, dotyczy opłaty należnej w związku z wniesieniem apelacji, nie zaś wysokości opłat, które ostatecznie zostaną poniesione przez stronę występującą z apelacją. W tym względzie bowiem Sąd Apelacyjny wyraził stanowcze przekonanie, iż opłata od apelacji jest sumą opłat stałej i stosunkowej obliczonej od kwestionowanego roszczenia alimentacyjnego. Sąd Apelacyjny stwierdził, że chociaż nie są mu znane motywy uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2007 r. (III CZP 48/07) rozstrzygającej przedstawione obecnie zagadnienie prawne, to nie zgadza się z jej treścią. Wyrażony w uchwale pogląd, iż w sytuacji której dotyczy sformułowane pytanie, od apelacji pobiera się tylko opłatę stałą zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 18 ust. 2 uksc uważa za wątpliwy. Nie jest bowiem racjonalne, by małżonek zaskarżający wyrok także (poza rozstrzygnięciem o winie) odnośnie do alimentów, miał zamiast opłaty wyższej stanowiącej sumę opłat uiścić kwotę niższą tylko od orzeczenia o rozwodzie. Stanowisku przytoczonej uchwały przeciwstawił dotychczasową, odmienną praktykę Sądu Apelacyjnego w [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziana w art. 390 § 1 k.p.c. instytucja zagadnień prawnych, z uwagi na wynikające z jego § 2 związanie sądów niższej instancji w danej sprawie

poglądem prawnym Sądu Najwyższego wyrażonym w podjętej uchwale, stanowi odstępstwo od zasady podległości sędziów tylko Konstytucji i ustawom (art. 187 ust. 1 Konstytucji). Nakazuje to stosowanie przy jego interpretacji reguły wykładni ścisłej, literalnej bez sięgania do argumentów celowościowych czy utylitarnych, prowadzących zawsze do szerszego rozumienia znaczenia normy prawnej (uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 30 kwietnia 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10 poz. 166).

Mając to na uwadze, nie można uznać, że zagadnienie przedstawione przez sąd do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu budzi poważne wątpliwości, jeżeli sąd przedstawiający zagadnienie nie uzasadnił tego przez wykazanie, że dotychczasowe orzecznictwo i doktryna prawa nie dają w tym zakresie wystarczającego rozwiązania. Uzasadnienia takiego nie zawiera postanowienie Sądu Apelacyjnego, wyrażające dezaprobatę dla poglądu Sądu Najwyższego rozstrzygającego sformułowane w nim zagadnienie, lecz nie poparte wspierającym to stanowisko wywodem prawnym.

Przepis art. 390 § 1 k.p.c. nie uzasadnia podejmowania uchwały wyjaśniającej zagadnienie prawne w sposób odmienny niż w uchwale podjętej poprzednio. Sąd drugiej instancji (za wyjątkiem sytuacji określonej w art. 390 § 2 k.p.c.) samodzielnie dokonuje wykładni przepisów prawa stosowanych przy rozpoznawaniu apelacji (postanowienie SN z dnia 8 kwietnia 1989 r., III CZP 6/98, nie publikowane).

Samoistnej przesłanki wystąpienia z zagadnieniem prawnym nie stanowi zarówno waga zawierającego się w nim problemu, jak też odnotowane w piśmiennictwie prawniczym, czy orzecznictwie rozbieżności w jego rozwiązywaniu (postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 1997, nr 1, poz. 9).

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały (art. 390 § 1 k.p.c. w zw. z art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r., o Sądzie Najwyższym, Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.).